

M.A. Sem-1 Examination

402 - Sanskrit

નિરુક્તમ્ (નિયતિશ)

Time : 2-30 Hours]

January-2024

[Max. Marks : 70

સૂચના : (૧) દરેક પ્રશ્નનાં ગુણ સમાન છે.

(૨) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.

Instructions : (1) All questions carry equal marks.

(2) All questions are compulsory.

૧ નીચેનામાંથી કોઈપણ બેનો અનુવાદ કરી સમજાવો :

૧૪

1 Translate any two of the following marks.

14

(1) अनर्थका हि मन्त्राः।

(2) इन्द्रियनित्यं वचनम् औदुम्बरायण इति।

(3) ओम् समाम्नायः समाम्नातः स व्याख्यातव्यः।

(4) उच्चावचाः पदार्था भवन्तीति गार्ग्यः।

૨ ષડ્ભાવવિકારા ભવન્તીતિ - આ વિધાનને સમજાવો.

૧૪

અથવા

૨ चावारिपदजानानि — तानि इमानि भवन्ति उदाहरण सहित समझावो.

૧૪

૩ નિરુક્ત અધ્યયનનાં પ્રયોજનો સમજાવો.

૧૪

અથવા

૩ व्याकरणा अने निरुक्तનો સંબંધ સમજાવો.

૧૪

૪ ઉપસર્ગો અર્થના વાચક છે કે ઘોતક ચર્ચો.

૧૪

અથવા

૪ निर्वचननां सिद्धांतो विगते समझावो.

૧૪

૫ નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો (ગમે તે સાત) :

૧૪

(૧) નિયાત કોને કહે છે? નિયાતના નામ જણાવો.

(૨) “આચાર્ય” શબ્દનું નિર્વચન આપો.

(૩) નામનું લક્ષણ આપો.

(૪) સમુદ્ર નું નિર્વચન આપો.

(૫) કક્ષ્યા; તેમજ દણ્ડ્ય નું નિર્વચન કરો.

(૬) નિઘટ્ટ કોને કહે છે?

(૭) યાસ્કાચાર્યનો સમય જણાવો.

(૮) હિરણ્યનામાનિ જણાવો.

(૯) નિરુક્ત કોને કહે છે.

(૧૦) અધ્વર્યુ શબ્દનું નિર્વચન આપો.